

2024

SİBER ŞİDDET^{VE} ÇOCUK

ÇOCUKLARA YÖNELİK EĞİTİM KİTAPÇIĞI

Bu proje Avrupa Birliđi tarafından finanse edilmektedir

Bu içerik Mikro-Fon Programı kapsamında Avrupa Birliđi desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamıyla Şiddeti Önleme ve Rehabilitasyon Derneđi'ne (İMDAT) aittir ve Uluslararası Çocuk Merkezi ya da AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

SİBER ŞİDDET^{VE} ÇOCUK

HAZIRLAYANLAR

Prof. Dr. Oğuz POLAT - Adli Tıp Uzmanı

Mahi ASLAN - Uzman Psikolog

Makbule KURT MUTUOĞLU - Çocuk Hakları Uzmanı

Apak Kerem ALTINTOP - Öğretim Üyesi

Kaan Apak ALTINTOP - Ceza ve Bilişim Hukuku Uzmanı

Hilal KARAYAZI - Uzman Psikolog

Tufan GENÇ - Bilişim Uzmanı

SİBER ŞİDDET^{VE} ÇOCUK

İÇİNDEKİLER

ÇOCUK KAVRAMI

Çocuğun Tanımı	1
Çocuk Hakları Nedir?	2
Çocuk Hakları Sözleşmesi Nedir?	2
Çocuk Hakları Neden Özeldir?	3
Çocuk Hakları Sözleşmesi Nedir?	4
Çocuk Hakları Sözleşmesinin Kapsamı Nedir?	5
Her Durumda Çocuğun Yararını Düşünmek Ne Demek?	5
Dijital Kültür Oluşturmak Ne Demek?	6
Dijital Ayak İzi Nedir?	8
Neden Dijital Medya Okur-Yazarı Olunmalı?	10
Çocuğun Unutulma Hakkı Nedir?	11

SİBER ŞİDDET^{VE} ÇOCUK

DİJİTAL ARAÇLAR VE GÜVENLİK

Yeni Dijital Araçlar ve Sanal Boyuttaki Riskleri	13
Anonimlik	13
Uyarı Araçları	13
İletişim Kanallarındaki Değişim	14
Çoklu Dijital Araç Kullanımı	15
İnfodemi	15

SİBER ZORBALIKLA MÜCADELE

Siber Zorbalık Nedir?	17
Siber Zorbalık Hangi Şekillerde Karşımıza Çıkar	20
Siber Zorbalığın Etkileri	21

GROOMİNG

Grooming Nedir?	23
Grooming'in Aşamaları	24

ÖNLEMLER

Dijital Ortamda Güvenliğim İçin Hangi Önlemleri Alabilirim	26
Kaynakça	

SİBER ŞİDDET VE ÇOCUK

Dijital çocuk kavramının karanlık tarafına baktığımızda çocukların online ortamda kandırılması ve kullanılması, gündeme gelmektedir.

Bu kitapçıkta çocukların deneyimleyebileceği olumsuzluklardan ve kendimizi nasıl koruyacağımız konusunda önlemler üzerinde konuşacağız.

ÇOCUĞUN TANIMI

Çocuk haklarına dair Sözleşmede 18 yaşından küçük her birey çocuk sayılmaktadır.

18 yaşına kadar bire yasal anlamda çocuk kabul edilir.

(1)

ÇOCUK HAKLARI NEDİR?

Çocuk hakları, kanunen veya ahlaki olarak dünya üzerindeki tüm çocukların doğuştan sahip olduğu; eğitim, sağlık, yaşama, barınma; fiziksel, psikolojik ve cinsel sömürüye karşı korunma gibi haklarının hepsini birden tanımlamakta kullanılan evrensel bir kavramdır.

ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ NEDİR?

Çocuk hakları Sözleşmesi, çocukların yaşaması ve gelişmesi, ayırım gözetilmesi, çocuğun yüksek yararını gözetilmesi ve çocuk katılımını temel alan; çocuklara özgü hakların tamamını içeren, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından benimsenen sözleşmedir.⁽²⁾

ÇOCUK HAKLARI NEDEN ÖZEL?

Çocuk Çocuk haklarına dair Sözleşme düzenlenen haklar yetişkinlerin haklarına çok benzese de söz konusu sözleşme yetişkinlere ve hükümetlere çocukların tüm haklarına erişimlerini sağlama konusunda ek sorumluluklar yüklemektedir. Bunun nedeni, çocukların büyüyor, öğreniyor ve bazen de yaşları nedeniyle daha fazla korunmaya ihtiyaç duymalarından kaynaklanmaktadır.

ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi, Türkiye’de yaşayan 22 milyon 600 bin çocukla birlikte dünyadaki tüm çocukların sadece çocuk olmalarından dolayı sahip oldukları hakları, yani çocuk haklarını anlatıyor.

Bu sözleşme şimdiye kadar dünyada en çok ülke tarafından kabul edilmiş uluslararası belge niteliğindedir.

Tam 193 ülke bu sözleşmeyi onaylamış durumda! Bu ülkeler arasında Türkiye de var. 20 Kasım 1989’da Birleşmiş Milletler sözleşmeye imzayı attı. Türkiye ise 1990’da imzaladı ve 1995’te onayladı.

Sözleşmeyi onaylayarak Türkiye, ülkedeki tüm çocukların haklarını garanti altına almaya, yasaları ve uygulamaları Sözleşmeye uygun hale getirmeye söz vermiş oldu. 18 yaş altı tüm bireyleri çocuk olarak kabul eden bu Sözleşme çocuklara özgü tüm hakları içeriyor.⁽²⁾

Çocuk Hakları Sözleşmesinin Kapsamı Nedir?

Bu sözleşme 4 temel ilke üzerine kurulu. Çocuk hakları sözleşmesi toplam 54 maddeden oluşmaktadır.

Bunlardan ilki çocuklara yönelik hiçbir şekilde **ayrımcılık yapmamak**; yani çocuk hakları, bütün çocuklar içindir.

İkinci ilke, **her durumda öncelikli olarak çocuğun yararını düşünmek**.

Her durumda çocuğun yararını düşünmek ne demektir?

Çocuklarla ilgili bütün yasa ve uygulamaları yapanlar, önce çocukların, yararını düşünmek zorundalar. Bu ilkelerden üçüncüsü de **tüm çocukların yaşama ve gelişme hakkını gözetmek**. Çocuktan sorumlu herkesin yani ailenin, toplumun, devletin en birinci sorumluluğu çocukların yaşamını korumak ve sağlıklı gelişimlerini desteklemektir.

4 temel ilkeden sonuncusu ise **çocuk katılımı** ilkesi. Bu ilke her çocuğun görüşlerini özgürce ifade etme ve kendisini ilgilendiren her konuda görüş bildirme hakkına sahip olduğunu söylüyor. ⁽²⁾

Dijital Kültür Oluşturmak Ne Demek?

Dijital teknoloji, hayatımızın vazgeçilmez bir parçası olarak tanımlanmaktadır. Hayat standartlarımızı şekillendiren dijital teknoloji, çocukların hayatını ve geleceğini etkileyen bir özelliğe sahiptir.

Dijital alanın faydalarını ve zararlarını göz önünde bulundurarak sizin yararına uygun bir elverişli dijital ortam yaratılması önemlidir.

Dijital Kültür oluşturmak ise dijital yerli olmanın en önemli aşamalarından biridir.

Dijital dünya sanal bir ortam gibi görünse de sosyal yaşantımız gibi gerçekliklerden oluşmaktadır. Dijital dünya sosyal yaşamdaki kurallar unutulmadığı sürece eğlenceli, araştırma, eğlenme, yenilikler üzerine iş birliği yapıldığında ise daha verimli hale gelir.

Peki dijital alan ve kültür konusunda hazırlıklı olmak ne demek?

1. İnternet bağlantımı güvenli ağ içinde kullanmak.
2. Dijital alandan gelebilecek riskleri bilmek.
3. Dijital araçları araştırma, eğitim ve yüksek yararına kullanmak.

4. Dijital araç kullanımında zamanınızı doğru ve verimli kullanmak.
5. Dijital araçları bir şiddet aracı olarak kullanmamak.
6. Dijital araçların bilgiye erişim ve araştırma açısından önemini bilmek ve uygulamak. ⁽³⁾

Dijital Ayak İzi Nedir?

Kumda bıraktığımız ayak izi kum alanında yaptığımız eylem ile ilgilidir.

Dijital ayak izi ise dijital alanda gerçekleştirdiğimiz tüm faaliyetlerdir.

Sosyal medya hesabı oluşturma, herhangi bir platformda yorum ve beğeni yapma, bir platform ya da sosyal medyaya fotoğraf, video, ses kaydı vb. yükleme ya da bunlar bizim ayak izlerimizdir.

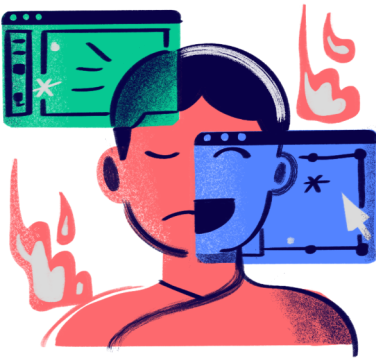
Dijital ayak izi oluşturmak aynı zamanda dijital riskleri bilmeyi ve güvenlik kurallarını uygulamayı beraberinde getirir.

Farklı sosyal medya platformlarında birçok insan ne zaman, nerede bulundukları, ne yedikleri, hangi filmi izledikleri, tatil için nereye gittikleri gibi birçok kişisel bilgi paylaşıyor.

Peki, kişisel bilgilerimizi herkesin erişimine açık olan platformlarda paylaşmak ne kadar güvenli? Dijital medyada paylaştığımız, ilgi alanlarımızı ve tercihlerimizi yansıtan diğer kişisel verilerimiz de ticari şirketler tarafından kullanılabilir. Ayrıca bize zarar vermek isteyen kişiler kişisel bilgilerimize daha kolay ulaşabiliyor.

Fikir ve düşüncelerimizi ürettiğimiz çevrimiçi içeriklerde özgürce ifade edebilmekteyiz. Ancak bu süreçte diğer insanların ve diğer canlıların haklarına, farklı düşünce, inanç ve yaşam biçimlerine saygılı olmamız çok önemli. Irkçı, cinsiyetçi ve ayrıştırmacı söylemlerden kaçınmalı, ifade özgürlüğü hakkını kötüye kullanmamalı ve nefret söylemi geliştirmemeliyiz.

Yani dijital medyada içerik üretirken sosyal sorumluluk içgüdüsüyle ve etik ilkeler ışığında hareket etmemiz gerekiyor. Çocuklara bu doğrultuda içerikleri konusunda gerekli uyarıların yapılması önemlidir. (4,5)

Neden İyi Bir Dijital Medya Okur-Yazarı Olunmalı?

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin sunduğu avantajlardan en etkili şekilde yararlanabilmek ve bu teknolojileri kullanırken karşı karşıya kalınabilecek riskleri azaltmak için dijital medya okuryazarlığı becerisine sahip olmak önemlidir.

Dijital medya çok sayıda enformasyon (işlenmiş ve düzenlenmiş veri), bilgi ve eğlence seçeneğine her yerden, kolay ve hızlıca ulaşmamızı sağlıyor. Ancak dijital medyayı kullanırken bilinçli ve sorumlu kararlar almak için yeni bilgi ve beceriler edinmemiz gerekmektedir.⁽⁶⁾

Çocuğun Unutulma Hakkı Nedir?

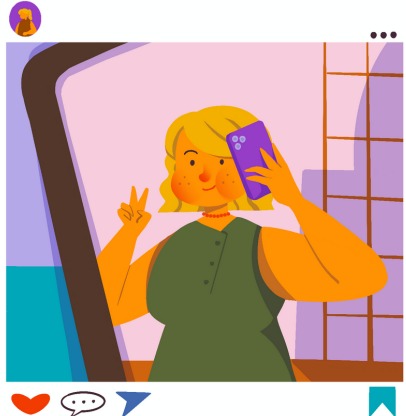
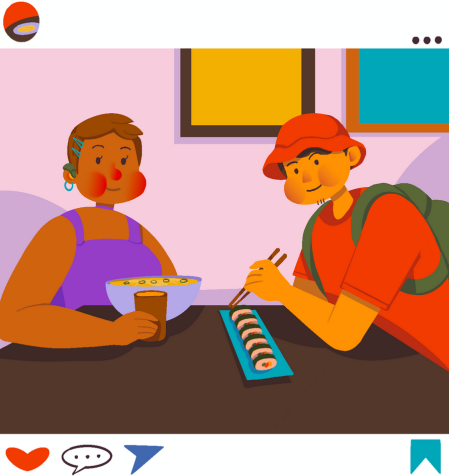
Kanun ile korunan haklarınızdan biridir.

Öncelikli olarak dijital ayak izinin çocuklara getirebileceği zararları önler.

Çocuğun unutulma hakkı, özel hayatınızın gizliliği, huzurunuzun ve saygınlığınızın korunması hakkı ile bağlantılıdır.

Çocukların görüntü, ses veya resminin sosyal medyada paylaşılması aynı zamanda, dijital ortamlarda silinmeyen bir dijital ayak izinin de oluşmasına neden olduğundan, çocukların unutulma hakkının, özel hayatının gizliliği ile onur ve saygınlığının korunması hakkının da ihlaline neden olmaktadır.

Unutulma Hakkı çocukları dijital ortamda paylaşılan görüntülerin mağdur etmemesi için düzenlenmiş bir haktır.

Kimlik hırsızlığı, bu paylaşımlarla çocukların karşıya kalabileceği risklerden biridir. Özellikle, paylaşımlarla birlikte çocuğun adının soyadının tam olarak verilmesi, doğum tarihi gibi çocukların yaşantılarına dair bilgilerin tam olarak paylaşılması gibi durumlarda çocuklar, kimliklerinin çalınması durumu ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Aileleriniz çocuklarını korumak için çocuğa ait gizliliğin ve özel yaşamın korunmasında da sorumluluk almakta ve sizi bu konuda bazen uyarabilir. (7,8)

YENİ DİJİTAL ARAÇLAR VE SANAL BOYUTTAKİ RİSKLER

Anonimlik

Anonimlik, bir kişinin kimliğine ilişkin bilgilerin başkaları tarafından bilinmediği bir durumdur.

Gerçek yaşamda bireyler tanımlanabilecekleri görsel ve işitsel ipuçları sunarken, çevrim içi platformlarda kimlikler rahatça gizlenebilmektedir.⁽⁹⁾

Uyarı Araçları

Dijital ortamdaki uyarı araçlarından bazıları şunlardır;

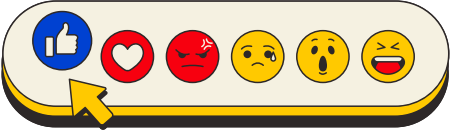
- Mesaj bildirimleri
- Uygulamalardan gelen bildirimler
- Reklam çubukları

Bu uyarı araçları ekranda vakit geçirdiğimiz süre içerisinde bizim dikkatimizi dağıtmaktadır.

Bu durum bizim güvenli olmayan sitelere yönlendirilmemize neden olabilmektedir.

Dijital ortamda vakit geçirirken gelen bildirimlerin içeriklerine dikkat etmeliyiz. ⁽¹⁰⁾

İletişim Kanallarındaki Değişim

Gerçek yaşamda bireylerin yüz ifadeleri, duygu ve düşünceleri, tepkilerine şahit olmaktayız.

Ancak sosyal medyada iletişimde olduğumuz kişinin gerçekte ne düşündüğü ve ne hissettiği konusunda emin olamayız.

Emojiler duygularımızı ifade etmede bize büyük kolaylık sağlarlar. Ancak bu durum kişilerin gerçek hislerine uygun emojiyi paylaşacakları anlamına gelmemektedir. Kişi üzgünkende gülen emoji atabilir. (11,12)

Çoklu Dijital Araç Kullanımı

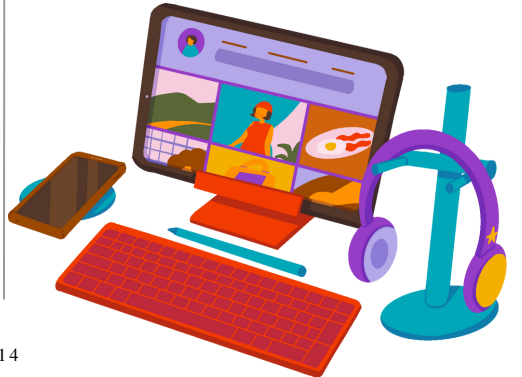
Gelişen teknoloji bize bir çok dijital aracı aynı anda kullanmamıza imkan sağladı.

Aynı anda bir çok işi kolaylıkla yapabilmekteyiz.

Ancak bu durum beraberinde tehlikeleride getirmekte.

Birden çok sosyal medya hesabı kullanmak, birden çok dijital araç kullanmak bizim dikkatimizi dağıtabilir.

Böyle durumlarda tehlikeleri fark edemeyiz ve risklere karşı açık hale geliriz.⁽¹³⁾

İNFODEMİ

İnfodemi, Dünya Sağlık Örgütü tarafından ortaya atılmış, doğru olmayan bilgilerin kontrolsüzce yayılmasını ifade eden bir kavramdır. ⁽¹⁴⁾

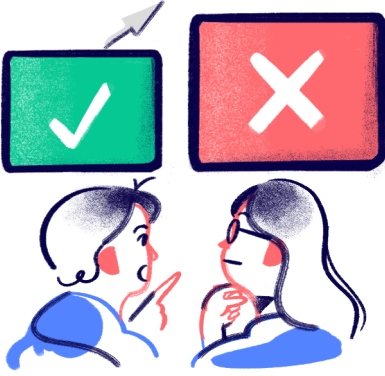
“Bilgi Düzensizliği” kavramı ile de ifade edilmektedir.

Bilginin farklı formlarının yeni üretim araçları olarak görülen bilgisayar, tablet ve telefon gibi teknolojik cihazların, vücutlarımızın vazgeçilmez parçası haline geldiği açıktır.

Nitekim yapılan bir araştırmada kişilerin telefonlarını günde 200’ü aşkın kez kontrol ettiği ve ortalama 4 saat geçirdikleri görülmüştür.

Ayrıca bilgisayar başta olmak üzere diğer medya araçları da dahil edildiğinde dijital araçların kullanım süresinin yaklaşık 11 saat olduğu görülmüştür. ⁽¹⁵⁾

Dijitalleşen bilgi edinme pratiği, bilgi edinme yollarının çeşitlenmesi, binlerce bilgiye tek tıkla ulaşma kapasitesi, bilgiye erişim hızının artması gibi olumlu yönler bulunmaktadır. Ancak yanlış bilgiye maruz kalmanın artması gibi olumsuz yönleri de barındırmaktadır.

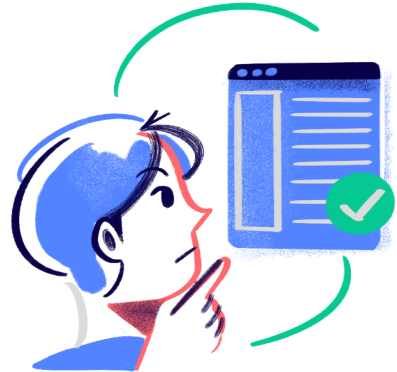
Bilgiye erişimle birlikte hızlı bilgi paylaşımı da kolaylaştıran yeni teknolojiler vardır.

Bunlar, yanlış bilgilerin yayılmasına da neden olmakta ve insanları doğru olmayan bilgilere maruz kalma gibi bazı risklerle karşı karşıya bırakmaktadır.

Yanlış Bilginin Yayılmasını Önlemek İçin Neler Yapabiliriz?

Dijital ortamda edindiğimiz bilgileri teyit etmeliyiz. ⁽¹⁶⁾

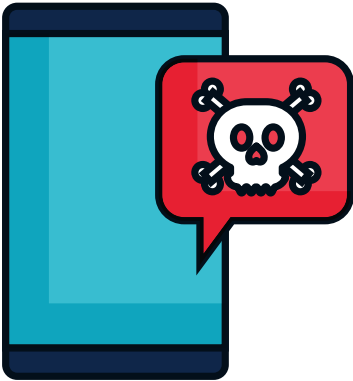
Örneğin, bir fotoğrafı Google images gibi geriye dönük olarak kontrol edebileceğimiz platformlardan teyit etmek bunun bir adımı olabilir.

SİBER ZORBALIK VE MÜCADELE

Günümüzün siber tehlikelerinden biri ve hatta en gündemde olanlarından biri siber zorbalıktır.

Bilgisayarların, cep telefonlarının ve birçok IOT cihazlarının (internete bağlanabilen cihazlar) kullanımının bu derece yaygınlaşması ve hayatımızda önemli bir yere sahip olması Siber Tehditleri de bizlere çok daha yakın kılmıştır.

Siber Zorbalık Nedir?

Çocuklar zorbalığı genellikle okulda, çevresinde veya mahallede başka bir çocuğu itmek, vurmak veya saçını çekmek olarak tanımlarlar. Birine bağırarak, yapmadığı şeyler için birini aşağılamak veya suçlamak, bir çocuğun parasını veya okul eşyalarını alması için korkutmak olarak değerlendirilmektedir. Son yıllarda sıklıkla duyduğumuz siber zorbalık kavramı, yüz yüze akran zorbalığının internet çağında değişime uğrayan farklı bir çeşididir. (17)

Hızla gelişen internet teknolojileri, insanlara yeni sosyalleşme olanakları sunmaktadır. Anlık mesajlaşma, etkileşim ve kimliğini gizleme gibi özelliklere sahip olan yeni iletişim ortamları bünyesinde birçok riskleri de barındırmaktadır.

Sosyal ağlar, mesaj grupları ve dijital oyunlar en çok da internet ile iç içe olan gençlerin ilgisini çekmektedir.

Araştırmalar, gençler ve çocukların interneti günlük yaşamlarının vazgeçilmez bir parçası olarak gördüğünü, arkadaşlarıyla buluşmak ve vakit geçirmek amacıyla internet kullandığını göstermektedir. Ancak bu sosyal etkileşim alanı, sınırları tam olarak kontrol edilemeyen geniş bir alandır. Bu nedenle çocuk ve gençlerin çevrimiçi ortamda karşılaştıkları en önemli risklerden biri de siber zorbalıktır. (17)

Siber zorbalık, çocuklar ya da ergenlerin başka çocuklar ya da ergenler tarafından internet, dijital teknolojiler ya da cep telefonları aracılığıyla eziyet, tehdit, taciz, küçük düşürölme, utandırılma ve benzeri şekillerde hedef alınmasını ifade etmektedir.

Başka bir şekliyle, elektronik iletişim araçları kullanarak bir kişi ya da gruba yönelik zarar ya da rahatsızlık verici eylemlerde bulunmak şeklinde tanımlanabilir.

"Siber zorbalık bir şiddet türüdür. Sanal ortamda gerçekleşmiş olması, 'gerçek' olmadığı anlamına gelmemektedir."

İnternet kullanım oranlarındaki artış ve kullanım yaşının giderek düşmesine paralel olarak, tüm dünyada siber zorba ve kurban olma oranları da giderek artmaktadır. ⁽¹⁷⁾

Siber Zorbalık Hangi Şekillerde Karşımıza Çıkar?

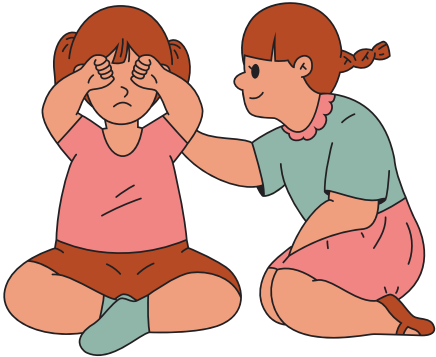
- Mobil cihazlar aracılığıyla bireylerin görüntülerini izinleri olmaksızın çekip paylaşmak,
- Diğer kullanıcılara sosyal ağlar ya da sohbet odaları gibi çevrimiçi ortamlarda aşağılayıcı, alay edici, öfke dolu, kaba, cinsel taciz veya şiddet içeren mesajlar göndermek,
- Birinin kişisel bilgilerini rızası ve haberi olmadan internet ortamında paylaşmak,

- Sosyal ağlarda birisi hakkında dedikodu yaymak ya da özel hayatıyla ilgili konuları açık etmek,
- Bir kişiye ilişkin karalayıcı, aşağılayıcı web sayfaları hazırlamak,
- Başkası adına sahte hesap açıp, onun kimliğine bürünmek,
- Bir kişinin çevrimiçi ortamdaki tüm hesaplarını ısrarlı biçimde takibe almak,
- Sosyal ağlardaki paylaşımlarına sürekli olumsuz yorumlar yapmak,
- Ortak tanıdıkları etkileyerek hedef olarak seçilen bireyi, arkadaş listelerinden silmelerini ve bloke etmelerini, yani sosyal olarak dışlamalarını sağlamak.⁽¹⁷⁾

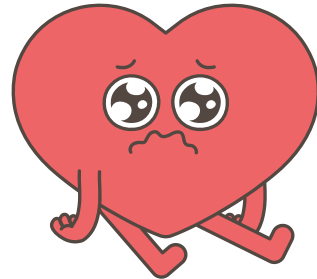
Zorbalığın Etkileri

Siber zorbalığa dahil olan bireyler arkadaşlarına karşı güven duygularını yitirdiklerini ve kendilerini yalnız hissettiklerini ifade etmektedirler. Ayrıca derslere karşı ilgisizlik, konsantrasyon düşüklüğü ve uyku bozukluğu gibi sonuçlar da ortaya çıkabilmektedir. Bu duygusal sonuçlar, öğretmenler ve ebeveynlerin siber zorbalığı tespit etmesi açısından da önemli işaretlerdendir.

Siber zorbalık çocuk ve ergenlerin davranışlarını da biçimlendirmekte, hem zorbalar hem de kurbanlar yaşadıkları durum sonucunda farklı davranışlar sergileyebilmektedir. Aynı araştırma, siber zorbalığın davranışsal sonuçları arasında genellikle arkadaşlarına söylemek, kaçmak ve misilleme yapmak gibi davranışların ilk sıralarda yer aldığını göstermektedir. Siber zorbalığın yarattığı öfke ve hayal kırıklığı gibi duygular bazı öğrencileri misilleme yapmaya sevk etmektedir.

(17)

Bu duygular okul yaşamını, arkadaş ve aile ilişkilerini de etkilemektedir. Siber zorbalığa dahil olan bireyler arkadaşlarına karşı güven duygularını yitirdiklerini ve kendilerini yalnız hissettiklerini ifade etmektedirler. Ayrıca derslere karşı ilgisizlik, konsantrasyon düşüklüğü ve uyku bozukluğu gibi sonuçlar da ortaya çıkabilmektedir. Bu duygusal sonuçlar, öğretmenler ve ebeveynlerin siber zorbalığı tespit etmesi açısından da önemli işaretlerdendir.

Siber zorbalık çocuk ve ergenlerin davranışlarını da biçimlendirmekte, hem zorbalar hem de kurbanlar yaşadıkları durum sonucunda farklı davranışlar sergileyebilmektedir. Aynı araştırma, siber zorbalığın davranışsal sonuçları arasında genellikle arkadaşlarına söylemek, kaçmak ve misilleme yapmak gibi davranışların ilk sıralarda yer aldığını göstermektedir. Siber zorbalığın yarattığı öfke ve hayal kırıklığı gibi duygular bazı öğrencileri misilleme yapmaya sevk etmektedir. (17)

GROOMİNG (İNTERNETTE UŞAKLAŞTIRMA)

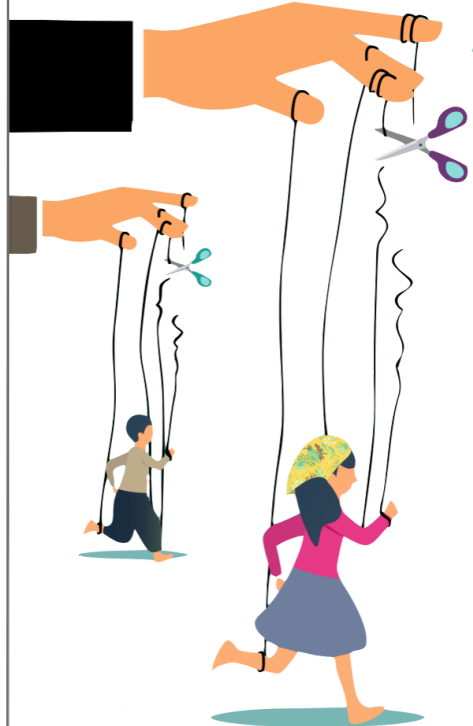
Son yıllarda görülmeye başlanan çok yeni bir olay da internette yetişkinlerin çocukları kandırmalarıdır.

Bu durum, bir yetişkin tarafından internet sohbet (chat) odalarının kasıtlı olarak kullanılmasıyla yapılmaktadır.

Pek çok ülke bunun çok büyük bir suç olduğunu açıklamıştır.

İnternet yoluyla bir çocuğu kandırmanın 5 evresi olduğu düşünülmektedir.⁽¹⁸⁾

1.ARKADAŞLIK KURMA:

Sosyal medya uygulamalarında ya da oyunların sohbet odalarında her zaman yaşıtlarınız olmayabilir. Sizi rahatsız edebilecek yetişkinlerde bu sohbet odalarında bulunabilir. Bazen kimlikleri saklı olabilir, bazende başka bir kimlik ile sizinle sohbet etmek isteyebilir. Sıklıkla yapılan çocuktan fotoğrafını göndermesinin istenmesidir.

2.BAĞLANTI KURMA:

Bu kişiler size bir probleminiz olup olmadığını sorularak en iyi arkadaşınızmış gibi görünmeye çalışabilirler.

3.RİSK DEĞERLENDİRMESİ:

Bilgisayarın yeri sorulabilir. Böylece size ulaşmanın ne kadar riskli olacağını araştırmaktadır.

4. AYRICALIK OLUŖTURMA:

Ortak bir konuda fikriniz olduğuna inandırılmaya çalışılabilirsiniz. Bununla hedeflenen güven bağı kurma çabalarıdır.

Bununla sizinle her konuyu konuşabileceği bir ortam duygusunu uyandırmak hedeflenmektedir.

5. UYGUNSUZ KONUSMALAR:

Bu aşamda, bu kişiler genellikle çocukla buluşmaya çalışmaktadır.

Israrla fotoğraf isteyebilirler. Bu istediği fotoğraflar yabancılarla paylaşamamanız gereken içerikte olabilir. (18)

Benzer bir durum ile karşılaştığınızda ebeveyninize, öğretmeninize ve arkadaşınıza bu durumu paylaşabilirsiniz.

DİJİTAL ORTAMDA GÜVENLİĞİM İÇİN HANGİ ÖNLEMLERİ ALABİLİRİM?

Güçlü Şifre

Sosyal medya hesaplarınızı güvenli yönetmeye güçlü şifre oluşturarak başlamalısınız.

Şifreler, dijital dünyada bilgilerimizi korumanın anahtarıdır.

Şifreler güçlü olmalıdır. Güçlü bir şifre, hesaplarımızı kötü niyetli kişilerin elinden korur. Kolay tahmin edilebilecek şifreler kullanmaktan kaçınılmalıdır.

Örneğin, şifrelerde büyük ve küçük harf, rakam ve özel karakterlerin birleştirilmesi, şifrenin güçlü olmasını sağlar.

Şifre Kimseyle Paylaşılmaz

Şifrelerin sadece kendinde ve ebeveynlerinde olmalı.

Başkalarıyla paylaşmamak gerekir.

Başka kişilerle paylaşarak kullanılan özel sosyal medya hesapların ya da oyun hesapların istemediğin kişilerce kullanılabilir.

İki Faktörlü Doğrulama Güvenliği Arttırır

İki faktörlü kimlik doğrulama, hesap güvenliğini arttıran etkili bir güvenlik önlemidir. Şifrenin yanı sıra ikinci bir doğrulama adımıyla hesabını korur ve yetkisiz erişimleri engeller. Böylece ikinci bir onay verilmeden hesaplarına erişilmesi engellenir.

Sosyal Medyada Kişisel Bilgilerini Paylaşmama

Sosyal medya, kişisel yaşamı paylaşmak bağlantı kurma konusunda harika bir araçtır.

Ancak, kimlik bilgilerini paylaşırken dikkatli olunmalıdır. Tam adı, adresi veya telefon numarasını herkese açık şekilde paylaşmak konusunda kötü niyetli kişilerin hedefi olabileceğinden kişisel bilgilerini paylaşmamalısın.

Bu nedenle sosyal medyada kişisel bilgilerini açık şekilde paylaşmamalı ve sosyal medya üzerinden arkadaşlık yaptığın kişileri dikkatli seçmelisin.

Oyun İndirirken Güvenli Siteleri Kullanmalıyız

Oyun dünyası geniş ve çeşitli olabilir, ancak oyunları indirirken güvenli kaynakları tercih etmek önemlidir.

Resmi mağazalar, oyun geliştiricilerinin güvendiği yerlerdir ve bu mağazalardan yapılan indirmeler genellikle güvenli ve güvenilirdir.

Oyunları indirirken bilinmeyen veya şüpheli sitelerden uzak durmak, bilgisayar ve kişisel bilgileri korumanın bir yoludur.

İndirmek istenilen sitenin güvenliği konusunda şüphe duyulursa ebeveynine danışabilirsiniz.

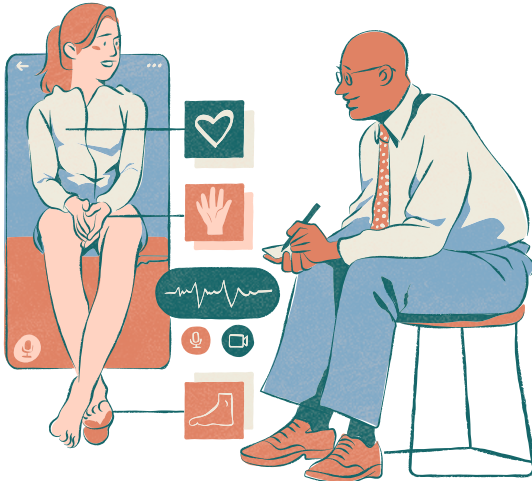

Ebeveyninize Ya Da Öğretmeninize Danışın

Eğer karşılaştığınız bir sorun sizi endişelendiriyorsa hemen annene, babana ya da öğretmene başvurman güvenliğin için önemlidir.

Bilmelisin ki ebeveynler ve öğretmenlerin en güvenilir destek kaynaklarıdır. Sorunu çözme ve doğru adım atmana yardımcı olacaklardır.

Unutma ki eğer bir konuda yardıma ihtiyacın olduğunu hissedersen, sıkıntını annen, baban ya da öğretmeninle paylaşarak birlikte çözüm bulmaya çalışabilirsin.

Kaynakça

- 1.<https://www.anayasa.gov.tr/media/3626/akarca.pdf>
- 2.http://cocuk.bilgi.edu.tr/wp-content/uploads/2020/02/Cocuk_Haklari_Sozlesmesi.pdf
- 3.Goodwin K. Dijital Dünyada Çocuk Büyütmek. Aganta Yayıncılık. Ekim 2019; Sayfa: 14-35
- 4.Wook, T. S. M., Mohamed, H. A. Z. U. R. A., Noor, S. F. M., Muda, Z. U. R. I. N. A., & Zairon, I. Y. (2019). Awareness of digital footprint management in the new media amongst youth. Jurnal Komunikasi: Malaysian Journal of Communication, 35(3), 407-421.
- 5.Cahyani, I. P., Sevilla, V., & Wadu, R. M. B. (2022). Beware of digital footprintss: Wise social media usage for parents of early childhood students. Abdimas: Jurnal Pengabdian Masyarakat Universitas Merdeka Malang, 7(3), 599-610.
- 6.Varis, T. (2010). Understanding media literacy. Children and Youth in the Digital Media Culture from a Nordic Horizon, 75-85.
- 7.Ammari, T. Kumar, P.Lampe, C. and S. Schoenebeck. What to Disclose About Their Children Online. Proceedings of the 33rd Annual ACM Conference on Human Factorsin. Computing Systems . 2019; 1985-1904
- 8.<https://bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/dijital-dunyanin-vazgecilmezi-ekranlardan-yayilan-mavi-isigin-etkileri>
- 9.Hoskins, A. (2017). Risk media and the end of anonymity. Journal of Information Security and Applications, 34, 2-7.
10. Paasonen, S. (2016). Fickle focus: Distraction, affect and the production of value in social media. First Monday.
11. Arafah, B., & Hasyim, M. (2019). The language of emoji in social media. KnE Social Sciences, 494-504.
12. Andrade Jr, E. C., Camaso, M. L. M., Dujali, C. C., & Montano, E. P. (2020). Emoji Conquers the World: Emojis as a Language Tool in Communication.
13. Bucci, S., Schwannauer, M., & Berry, N. (2019). The digital revolution and its impact on mental health care. Psychology and Psychotherapy: Theory, Research and Practice, 92(2), 277-297.
14. DSÖ (2021). "COVID-19 Mythbusters – World Health Organization". Accessed 2 May 2021. <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public/myth-busters>.
15. Palfrey, John, and Urs Gasser., 2017. "Doğuştan Dijital: Dijital Yerlilerin İlk Kuşağını Anlamak". Translated by Nagihan Aydın. GKÜ Yayınevi.
16. Altıntop, A.K., 2020. "Syrians Under Temporary Protection In Turkey As A Target Of Information Disorder: Sample Of Access to Higher Education" Iv. International Kaoru Ishikawa Congress Full-Text Book.
17. Aslan, M., & Polat, M. O. (2023). TÜM BOYUTLARIYLA AKRANLAR ARASI ZORBALIK. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 5(1), 43-82.
18. 1.Polat O. (2021) Tüm Boyutlarıyla Şiddet. Seçkin Yayınları. Ankara

Bu proje Avrupa Birlięi tarafından finanse edilmektedir

DİJİTAL ÇOCUK

